

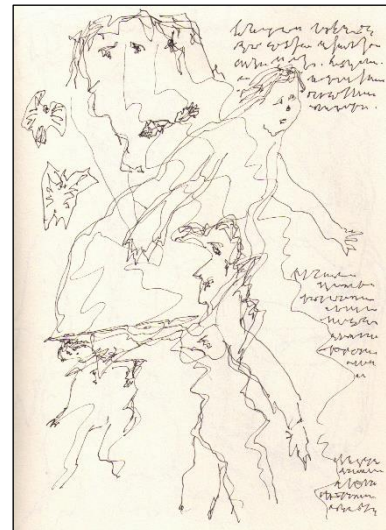
Karteringszin

Wij mogen thuis officieel maar één persoon ontvangen. Met zijn tweeën bij die persoon op bezoek gaan mag niet. Dat is raar, natuurlijk. Maar is het reden om de regel te overtreden? Er zijn ongetwijfeld veel mensen die vinden van wel. Rare regels zijn immers slechte regels. En slechte regels hoef je niet te volgen. Toch?

Maar wie bepaalt of een regel slecht is? En wat een goede reden is hem te overtreden?

Wij hebben een vriendin die relatietherapeut is. Zij heeft een reden. Het is beter voor haar cliënten dat die bij haar thuis komen, dan dat zij naar hen toe gaat. Voor hen is haar huis een neutrale plek. Daarom heeft ze besloten de regel te negeren, zij ontvangt stellen. Zo heb je allerlei gevallen. Een andere vriendin woont alleen en voelt zich eenzaam. Zij kan moeilijker naar ons toekomen dan wij naar haar. Is dat voldoende reden voor ons om met zijn tweeën bij haar op bezoek te gaan?

Laten we de proef op de som nemen. Of een regel aanvaardbaar is kun je toetsen met een zogenaamde karteringszin. Dat is een zin die je opvattingen in kaart brengt. Zij luidt: Actor A moet of mag handeling X uitvoeren ondanks Y omwille van Z. Ingevuld: De regering mag ons deze regel opleggen, ondanks het grote ongemak ervan, omwille van de bestrijding van corona. Of: de relatietherapeut mag twee mensen ontvangen, ondanks dat ze daarmee de regel breekt, omwille van wat het zwaarste weegt: de therapeutische winst. Want die is groter dan de schade van overtreding.

De kern van de zaak zit natuurlijk in het laatste deel, het omwille van, dat wat het zwaarst weegt. Vormt dat een overtuigend argument? En weegt het op tegen het ondanks? Hier barst het concert van opvattingen los. Maar nu weten we in ieder geval waar we het over hebben.

Je kunt de zin op allerlei manieren invullen. Eén van de belangrijkste is om bij actor A 'ik' te zetten. Mag ik met zijn tweeën op bezoek gaan bij een vriendin, ondanks schending van de regel? Wat zou daar het 'omwille van' kunnen zijn? Bijvoorbeeld, ook weer dat de schade van regelschending niet opweegt tegen de winst, het lenigen van de nood van een eenzame ziel. Maar hoe weet ik of dat zo is? Het is geen eenvoudige rekensom. Het gaat telkens weer

om wat je als feitelijkheid aanneemt en welk gewicht je eraan toekent. In het groot heb je daar wetenschappers en politici voor, in het klein moet je het zelf doen. Maar een zin als: ik doe wat ik wil, ook al schend ik de regels, omwille van mijn eigen vrijheid, is in ieder geval niet goed.